

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

Ajuntament de Begues
Avinguda Torres Vilaró, 4
08859 Begues

Assumpte: al·legacions al projecte de “Canalització de la riera entre el carrer Saragossa i el camí Ral”

El sotasignat, Xavier Parellada Viladoms, amb DNI 37.278.169E, com a president i en representació del Centre d'Estudis Beguetans, entitat amb domicili social al Passeig de l'Església nº1 de Begues i NIF G61253712, la qual d'acord amb els seus estatuts té entre els seus objectius vetllar per la conservació del patrimoni històric, cultural i natural de Begues, assabentat que es troba en període d'exposició pública el projecte “Canalització de la riera entre el carrer Saragossa i el Camí Ral” aprovat inicialment per decret d'alcaldia en data 17 de novembre de 2017, formula les següents

Reflexions preliminars

Entenem que la proposta de canalització i cobriment d'un tram de la riera de can Figueres i la consolidació d'un traçat de vial, amb accés restringit, del carrer Saragossa respon a uns criteris convencionals d'urbanització que en aquest cas concret no tenen en compte les singularitats de d'indret i la seva funció mediambiental i urbana.

Arreu, de forma habitual i durant molt temps, ens hem acostumat a veure com es van transformant trams de rieres que travessen entorns urbans. Unes vegades queden alterades per la canalització i el cobriment, altres queden obertes però encaixonades amb soleres i laterals de formigó, i en altres casos queden obertes amb diferents graus d'intervenció superficial i diversos tipus d'esculleres o de murs.

A Begues tenim un exemple recent de canalització i cobriment en el tram de la riera de l'Alzina que travessa el passeig de l'Església i la plaça Camilo Riu. En aquest cas han estat obres de reforma i consolidació d'una infraestructura hidràulica ja existent des dels anys 30 del segle XX. Un segon cas de canalització i cobriment d'un tram de la mateixa riera de l'Alzina es troba en arribar al camí Ral, davant de cal Demetrio, canalització que es va canalitzar i cobrir quan es van construir les cases del Tort, als anys 60.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS

Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

També tenim un exemple de canalització oberta on el formigó és protagonista. A principis dels anys 90 es va encaixonar amb ciment com si fos una claveguera a cel obert, un tram de la riera de can Figueres a tot el llarg del lateral del carrer Ardenya fins arribar al carrer Jaume Petit. Hom pot passejar-se per aquest indret i comprovarà que no es gens agradable la contemplació. De fet és un dels elements urbans més lletjos de Begues.

A principis del 2000, la construcció de la Variant va provocar el desplaçament d'un important tram de la riera de Begues al seu pas per la zona de la petita indústria i no es va tenir prou cura en deixar el nou traçat en bones condicions mediambientals. Es va fer una simple rassa, es va posar una escullera lateral de grans rocs de pedra i no es va tenir en compte la singularitat de la riera com a element que s'ha d'integrar a la natura que l'envolta. Tampoc es va acabar de consolidar una senda o camí de sirga pel costat sud de la riera, tot i que hi ha una important i llarga feixa de terreny que és de propietat municipal, que permetria consolidar un camí lateral entre el carrer Agricultura i cal Gepis i que alhora donaria continuïtat al camí de llarg traçat amb inici al camí del Castell del barri de la Rectoria i que enllaça amb l'antic camí Ral a l'alçada del Pou del Glaç.

També son afectacions rellevants a les rieres de Begues les provocades per les tanques de les finques privades que tenen com a límit posterior o lateral les rieres. Durant la segona meitat del segle XX s'han produït diversos casos on s'ha ocupat de forma privativa part de la llera pública de la riera, no s'ha respectat les zones de protecció que recomana la legislació hidràulica, i fins i tot s'han creat petits ponts d'autoconstrucció per travessar-la. Tampoc no hi ha hagut un criteri constructiu per evitar la diversitat formal i els materials a emprar a les tanques...Tot això s'ha produït en major o menor intensitat a les rieres de l'Alzina, de can Figueres, de la Clota, de mas Ferrer i de can Sadurní, les quals van a parar a la riera de Begues.

Un primer intent d'afrontar el tema de l'adequació mediambiental de les rieres va ser al 2006 en urbanitzar el Pla Parcial de la Parellada, on es va fer una intervenció a la riera de Begues, al costat sud dels edificis de la fundació Bosch, amb uns modestos resultats mediambientals. Però fins al dia d'avui el millor exemple d'intervenció mediambiental a les rieres el tenim al costat nord del edifici del Centre Cívic, on per primera vegada es reconeix la importància a la riera de Begues, es donen solucions a la singularitat del lloc amb vegetació autòctona, es fa una proposta paisatgística i es crea un recorregut per a accedir-hi. Malauradament però no es va recuperar el Pèlag Gran com va sol·licitar el CEB ni es va respectar el projecte sotmès a exposició pública que preveia la creació d'una làmina d'aigua, perdent una oportunitat immillorable per a recuperar un espai de gran interès molt malmès.

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begúes

Malgrat això, s'ha de dir que el Projecte de l'edifici del Centre Cívic va ser el primer intent seriós que es va produir a Begues per dignificar la importància que té una riera en un entorn urbà. L'edifici adapta la seva forma ondulada, en planta, per salvar un vell roure de la riera, la façana principal dona a la riera, l'accés principal es produeix pel costat de la riera, les millors vistes de l'edifici s'orienten cap a la riera... És a dir, per primera vegada un edifici de Begues dona importància a la riera, dialoga amb ella i aquesta supera la condició d'espai urbà secundari i residual que habitualment es dona a les rieres i que massa sovint comporta que es tractin com una claveguera. Per aquest motiu es va complementar la construcció de l'edifici amb un projecte paisatgístic del seu entorn immediat. I ho estem gaudint, i molt!

Recordem que no s'ha redactat el Pla especial de rieres, que formava part del mandat del Pla General de 1997 i tampoc no està redactat ni aprovat el Pla de mobilitat de Begues, tot i que es va anunciar la seva redacció quan es van presentar les obres recents del camí Ral. Sense cap d'aquests dos instruments del planejament, no hi ha cap evidència que justifiqui la necessitat d'aquest projecte (ni separa dos barris ni suposa un handicap a la mobilitat). De fet no ens consta ni que sigui una obra llargament reclamada pels veïns.

Tot i que el Pla General preveu l'obertura del carrer Saragossa, aquest pot mantenir la seva funció tal com la té fins ara, amb un accés exclusiu dels quatre veïns que l'utilitzen. Els veïns segur que ho agrairan, ja que la no obertura del vial no afecta la mobilitat de l'entorn i manté la tranquil·litat actual.

Les rieres són els principals corredors biològics del país, també de Begues malgrat aquí no acostumin a portar aigua. Formen un ecosistema lineal que permet que la vida flueixi i es desplaci des de les seves fonts a la desembocadura, travessant bàsicament espais naturals i agrícoles. Quan els trams que travessen espais urbans tan curts com en el nostre cas, la oportunitat de mantenir aquesta funció biològica sense interrupció és un repte de fàcil execució i que no podem desestimar. Fa ja moltes dècades que a molts països d'Europa s'aposta per a restaurar les antigues rieres canalitzades dins els nuclis urbans, retornant-les a un estat més proper al natural, aconseguint així crear noves zones verdes, esponjant el contínuum urbà de ciment, potenciant la biodiversitat (sempre elevada on hi ha aigua no contaminada) i l'hàbitat de moltes espècies protegides -com els amfibis que encara viuen en aquest tram de riera-, i millorant el paisatge i la qualitat de vida dels veïns. No caiguem aquí en els errors que altres ja estan corregint. Simplement amb assegurar el manteniment de la qualitat de la riera (amb un tractament de jardineria adequat per a una riera, i evitant abocaments il·legals) es pot disposar d'una zona verda atractiva. A més, annexa a la riera hi ha una petita parcel·la triangular (poc adequada per a la construcció), que es podria destinar a una ampliació d'aquesta

CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begües

zona verda, aportant un servei als veïns i donant-li més entitat. Igualment ja hi ha en un lateral de la riera un espai de pas per a vianants (que encara conserva un interessant marge de pedra seca) que permet la comunicació entre el carrer Saragossa i el camí ral. I tot això sense donar l'esquena a la natura i amb un cost molt inferior al projecte presentat.

Fetes aquestes reflexions, tot seguit exposem les següents

AL·LEGACIONS:

Primera

Nom de la riera

La protagonista del projecte es la riera de can Figueres i no surt esmentada amb aquest nom en cap document gràfic, escrit ni administratiu del document exposat a informació pública. Sobta el desconeixement i desinterès que té l'equip redactor del projecte i dels actors que en donen el vist i plau en relació al territori de Begües, l'element natural sobre el que s'actua i la seva toponímia.

Cal posar el nom de la riera a la documentació gràfica, escrita i administrativa (projecte, informe tècnic, decret i edicte).

Segona

Criteris ambientals

Cal tenir en compte els criteris mediambientals dins de la trama urbana, ja que el fet urbà també es mediambiental. En aquest cas que analitzem, la intervenció urbanitzadora per a vialitat ha de ser mínima i la ambiental ha de ser generosa, amb la incorporació dels tradicionals marges de pedra en sec i oblidar-nos de les matusseres esculleres de grans rocs que es preveuen al projecte.

Urbanitzar no vol dir formigó i asfaltat. Urbanitzar és, també, fer una intervenció similar a la que es va fer, fa poc, a la riera de Begües al seu pas pel costat nord del Centre Cívic

Tercera

Ampliar la zona d'influència.

Proposem destinar els diners pressupostats per arranjar amb tractament paisatgístic i ambiental el tram de la riera de can Figueres que va des del carrer Doctor Molins, passant pel costat sud del carrer Saragossa i arribant al camí Ral o a la riera de Begues, incorporant un pas o sender de vianants o similar i a poder ser amb d'utilització dels tradicionals marges de pedra en sec per contenció de terres. Convindria estudiar la possibilitat d'incorporar al patrimoni municipal del sol la parcel·la triangular amb façana al carrer Dr. Molins.

Quarta

Arbres existents.

Cal alguna referència a com quedaran protegides les soques dels arbres que queden afectats: un magnífic xiprer i un lledoner?.

Cal preveure algun tipus escocells per a aquests arbres (si es manté l'entorn natural no encimentat, no cal per a res)

Cinquena

Repensar el projecte.

Proposem no executar el projecte tal com està aprovat inicialment, que es tinguin en compte les nostres raonades al·legacions i que es faci una nova proposta més respectuosa amb el medi.

Centre d'Estudis Beguetans

Entitat guanyadora del premi "Josep Mª Jujol i Gibert de Preservació del Patrimoni".

VI premis de Reconeixement Cultural del Baix Llobregat, CECBLL 2009.

Signat a Begues, en data 27 de febrer de 2018